

Den travle juletræs- og klippegrøntsæson byder på masser af udfordringer og krav til krop, sikkerhed, maskiner og arbejdsmiljø.

PAS PÅ DINE MEDARBEJDERE

i klippegrønt- og juletræssæsonen

Det er sundt at bruge sin krop, – også når man arbejder. Men det er ikke sundt at overbelaste sin krop. Vi skal alle arbejde længere, så det er vigtigt at passe på sig selv og sine medarbejdere, – især i perioder med spidsbelastning. Det er ofte fysisk hårdt at arbejde både med juletræer og klippegrønt. I artiklen kan du læse om, hvad man kan gøre for at optimere arbejdet.

☰ CLAUS DANEFELDT CLEMMENSEN OG KIM TOFT VÆGGE-
MOSE, DANSKE MASKINSTATIONER OG ENTREPRENØRER

Arbejdsopgaverne i klippegrønt og juletræer, er kendetegnet ved mange manuelle arbejdsopgaver, som kan være fysisk belastende og medføre nedslidning og muskel-skeletbesvær.

Belastningerne kan opstå ved både monotont arbejde og tungt arbejde kombineret med dårlige arbejdsstillinger og kan f.eks. opstå ved:

- Langvarigt arbejde med manuel plantning af træer.
- Langtidsarbejde med at kigge op (f.eks. i trækroner i forbindelse med beskæring).
- Dårlige arbejdsstillinger ved arbejde med pyntegrønt og juletræer.
- Langvarigt arbejde med motorsav.
- Langvarigt arbejde på vibrerende maskiner og med værktøjer.

Det er arbejde, som kan give smerter i ryg/lænd, nakke, og hånd/arm, samt ben/fod, og som giver problemer og sygemeldinger.

Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bords publikation om sikkerhed og arbejdsmiljø i produktionen af juletræer og klippegrønt. Publikationen findes også på engelsk, tysk og polsk.

Der er derfor god grund til, at ledelse og medarbejdere vurderer, om arbejdet tilrettelægges på den mest hensigtsmæssige måde, at man bruger tekniske hjælpemidler og varierer arbejdet, så nedslidning undgås.

Sådan er det beskrevet på hjemmesiden paspåkroppen.dk, - en hjemmeside der er udarbejdet af branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, som kan give dig mange gode råd til at undgå, at dine medarbejdere må sygemelde sig i sæsonen. Denne artikel vil kort gennemgå nogle af de råd og vejledninger, der findes på siden.

Polsk, tysk og engelsk er ikke et problem

Mange entreprenører bruger udenlandsk arbejdskraft til oparbejdning af klippegrønt og juletræer. Derfor kan det være svært at formidle, hvordan man skal tilrettelægge arbejdet på den bedste måde, så man undgår skader. Til det formål har branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, produceret en mindre håndbog, der beskriver de vigtigste elementer i godt arbejdsmiljø. Håndbogen foreligger på både polsk, tysk og engelsk.

Klipning af klippegrønt

Klipning af klippegrønt sker over en kort periode på tre til fire uger. Det er en intens arbejdsperiode, hvor man arbejder hårdt med at klippe, sortere, bundte, afveje, binde og læsse klippegrønt. Arbejdet er hårdt for både hænder, arme, skuldre, nakke og ryg. Særligt hvis det samme arbejde står på hele dagen. Derfor kan man overveje om man kan:

- Brug en hydraulisk saks frem for en manuel saks.
- Klip i højden fra en lift i stedet for at bruge en lang stangsaks.
- Undlad at samle gran op med foroverbøjet ryg.
- Undgå eller begræns arbejde over skulderhøjde og under hoftehøjde.
- Variere arbejdsstillingerne hyppigt.
- Anvende de rigtige redskaber til bundtning.

Klipning fra jorden

Klippes der i lave bevoksninger med håndsaks anbefales det at bruge en saks med knivskær. Saksen skal være skarp, og det er vigtigt at vedligeholde skæret. En sløv saks kræver mange flere kræfter.

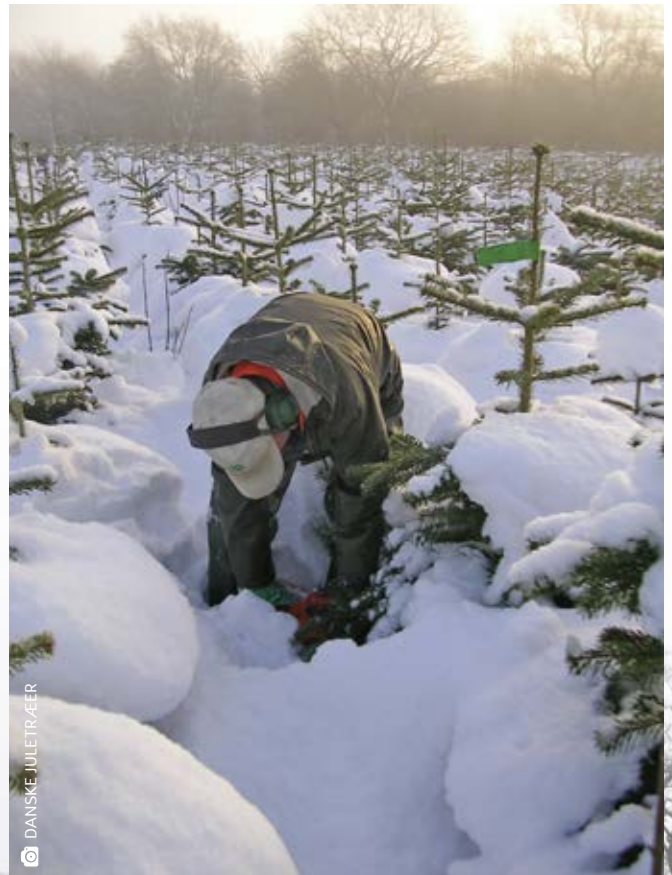
Denne ældre stangsaks kan med fordel udskiftes til en mere moderne udformet og eldreven stangsaks. ➤

© DANSKE JULETRÆER

Det er svært at forestille sig klipning i så stor højde uden den anbefalede lift.

© DANSKE JULETRÆER

En stangsaks kan bruges i bevoksninger med en højde op til 5-6 m. Klipning af pyntegrønt med stangredskaber skal begrænses mest muligt, da det medfører arbejdsstillinger, hvor nakke- og skuldermuskulatur belastes uhensigtsmæssigt. Belastninger kan nedbringes ved at bruge lette og ergonomisk korrekt udformede stangredskaber, gerne maskinelt drevne redskaber, f.eks. el-saks på stang.

En stor del af belastningsskaderne kan undgås hvis arbejdet planlægges, så der er mulighed for at skifte imellem arbejdsstillingerne.

© DANSKE JULETRÆER

GRUNDLAGET FOR ÆGTE VÆKST

- Kom et skridt foran- start dine pyntegrønts- og juletræskulturer med kvalitetsplanter
- Vi tilbyder et bredt udvalg af arter og provenienser af barrodsplanter

Ring og få en plantesnak eller kig forbi

Holm's Planteskole
 Fjeldgårdsvej 25 · 9750 Østerrå · Tlf. 98 95 16 99
 holmplant@holm.mail.dk · www.holmsplanteskole.dk

◀ Der kan være vanskelige arbejdsforhold, når træerne skal fældes, men det er vigtigt at have fuld opmærksomhed på, at fodstilling og personlige værnemidler er i orden, ligesom der bør tages kontakt til andre personer mindst fire gange om dagen.

Klipning fra lift og stige

Ved klipning af klippegrønt i over fem meters højde bør der anvendes arbejdsplatforme eller transportable personløftere. Hvis det ikke er muligt, kan der anvendes en stige. Arbejdes der fra en stige, må der kun udføres arbejde af kortere varighed. Arbejdet må ikke overskride 1/3 af den daglige arbejdstid, og den enkelte periode, hvor der arbejdes fra stige, bør ikke overskride 30 min.

Transportable personløftere (lifte) med kurv eller arbejdsplatform skal opfylde arbejdsmiljølovgivningens bestemmelser for tekniske hjælpemidler. Unge under 18 må ikke beskæftiges som fører eller operatør, og må ikke udføre arbejde i arbejds-kurv over fem meters højde. Styling af kurvens bevægelser må under arbejdets udførelse kun ske fra kurven.

Fældning med motorsav og palletering af juletræer

Fældning og palletering af juletræer er lige som klipning af klippegrønt noget der foregår over en kort periode, hvor der arbejdes hårdt med at fælde juletræerne, slæbe dem ud til sporet, få dem nettet og samlet på paller. Arbejdet er ligeledes hårdt for både hænder, arme, skuldre, nakke og ryg. Derfor bør man:

- Sikre at motorsaven eller det redskab, man bruger til at fælde med, virker rigtigt og er skarpt.
- Sikre at man har det rigtige sikkerhedsudstyr på.
- Tænke på sin arbejdsstilling og holde ryggen rank.

Der er mange ting, der skal sikres under oparbejdningen. Naturligvis skal maskinerne opfylde alle sikkerhedsnormer, men et høreværn er ofte et must mod sikring af høreskader.

Fældeudstyr

Der bør anvendes en let motorsav med kort sværd. Ved savning skal man altid stå med fødderne i bred fodstilling, der giver god balance og have tilstrækkelig plads omkring sig. Arbejdet med motorsav kræver anvendelse af personlige værnemidler: bukser og sikkerhedsstøvler med skærehæmmende indlæg, høreværn og hjelm med ansigtsskærm. Der bør være passende afbrydelser i arbejdet, enten i form af andre arbejdsopgaver eller pauser. Hvis man arbejder alene, skal arbejdet være planlagt således, at der er kontakt med en anden person mindst fire gange i løbet af arbejdsdagen. Hvis det er muligt og hensigtsmæssigt at anvende mekanisk fældeudstyr, kan de fysiske belastninger reduceres væsentligt. Her er det vigtigt, at føreren er særligt instrueret i brugen af disse maskiner, herunder om sikkerhedsafstand til andre personer i terrænet.

Netning

For netmaskiner skal følgende forhold være i orden:

- Maskinen skal være sikret mod, at personen kan fanges af indtrækskroge.
- Kædetræk eller lignende skal være afskærmet mod klemningsfare.
- Betjeningsgrebet skal være sikret mod utilsigtet aktivering (dødemandsgreb).
- Betjeningsgrebet skal gå i neutral stilling, når det slippes.

Rotation mellem arbejdsopgaver

Arbejdet med at fælde, slæbe stammer sammen og sætte net på bør indgå i rotationsordning, da belastningen herved mindskes.

Hvad så nu?

På siderne paspåkroppen.dk og barjordtilbord.dk kan du finde meget mere information om, hvordan du forbedrer arbejds-

Har du ondt i kroppen?

- når du håndterer pyntegrønt

NAKKE
- Tænk på din kropsholdning
- Varier arbejdet
- Undgå vrid

RYG
- Tænk på din kropsholdning
- Gå ned i knæ
- Hold ryggen rank
- Brug tekniske hjælpemidler som hydraulisk saks, mobile højdeindstillelige arbejdsborde og hensigtsmæssige indrettede vægte

SKULDRE
- Forsøg at variere arbejdsopgaverne
- Tænk på din kropsholdning
- Undgå arbejde over skulderhøjde og lange rækkeafstande

FODLED
- Benyt fodtøj, der støtter anklen
- Undgå vrid i fodledet

Tænk på din krop – du skal bruge den hele livet!

Scan koden og se filmen. Få mere viden om arbejdsstillinger og tekniske hjælpemidler.
På den måde nedsætter du belastningen og skåner du din krop.
Få mere information på www.paspåkroppen.dk

Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord paspåkroppen.dk

Ekspertise og tæt samarbejde

Vi garanterer den genetiske og tekniske kvalitet hver gang

JOHANSENS PLANTESKOLE

Damhusvej 103, 7080 Børkop, Tlf. +45 75 86 62 22
salg@johansens-planteskole.dk, www.johansens-planteskole.dk

SUSÅ PLANTESKOLE

Borupvej 62, 4683 Rønnede, Tlf. +45 20 14 60 52
jho@susaaplanteskole.dk

Claus Clemmensen. Skovkonsulent i Brancheorganisationen Danske Maskinstationer og Entreprenører i afdelingen Skov, natur og vand. Han er uddannet skovfoged i 2006 og arbejder nu med at rådgive danske skoventreprenører i deres daglige virke.

Kim Toft Væggemose. Konsulent i Brancheorganisationen Danske Maskinstationer og Entreprenører, hvor han leverer rådgivning til medlemsvirksomhederne indenfor arbejdsmiljø og kvalitetssikring. Han har praktisk og teoretisk erfaring indenfor landbrug, maskinstation og entreprenørbranchen. Han er uddannet bygningskonstruktør og kloakmester i 2008.

miljøet på din arbejdsplads. En af de små ting, man kan starte med, er at bruge fodtøj som støtter anklen, så man undgår vrid i fodleddet, når man færdes i ujævnt terræn. På hjemmesiderne er der også små videoer, der viser, hvad man skal være opmærksom på, og det er muligt at finde arbejdsvejledninger på polsk, tysk og engelsk.

Sidst men ikke mindst er der også lavet en plakat, der viser, hvad du skal passe på. Den er klar til at blive hængt op i skurvognen, på værkstedet eller kontoret. Plakaten kan du downloade ved at følge stien <http://xn--paspkroppen-08a.dk/Skovbrug/Pyntegroent>, hvor du også kan se filmen om håndtering af pyntegrønt.

Branchevejledningen kan downloades på dansk, tysk engelsk og polsk på <http://www.barjordtilbord.dk/Jordbruget/Branchevejledninger/Sikkerhed-og-arbejdsmiljoe-ved-produktion-af-juletraeer-og-pyntegroent>.

Kilder:

<http://paspakroppen.dk/Skovbrug/Pyntegroent>

ASM ØSTERVANG giver dig en bred vifte af muligheder at vælge imellem, indenfor skovbrug, til konkurrencedygtige priser. Du er naturligvis velkommen til at kontakte os, for yderligere oplysning eller for at få tilsendt prospekt.

- ★ Netmaskine
- ★ Hegnsudruller
- ★ Plantemaskine: 1- 2- eller 3-rækkes
- ★ Pallegafler
- ★ 8 m. transportvogn med hydrauliske slidsker
- ★ Spidser
- ★ Enarmet sprøjte

- ★ Hydraulisk pælehammer
- ★ Hydraulisk pælebor
- ★ **Stærk 1-rækket plante-maskine til plantning i gamle juletræskulturer** – fås nu også som 2, 3 og 4-rækket med hydraulisk justerbar rækkeafstand

NYHED: Medium palle-pakker

ASM ØSTERVANG • www.asm-ostervang.dk

Tlf. 9856 5250 • asm@asm-ostervang.dk • Terndrupvej 28 • Astrup • 9510 Arden

Laboratorieanalyser

Viden skaber værdi

Jordanalyser • Restkoncentrationsanalyser • Nåleanalyser

Eurofins Agro Testing A/S tilbyder analyser af nåle- og jordprøver.

Analyseresultaterne giver dig mere viden og flere værktøjer til at styre kvaliteten af dine juletræer og klippegrønt - en viden der giver værdi.

Som medlem af Danske Juletræer kan du gøre brug af den fordelagtige rammeaftale og hvis du bliver oprettet i Eurofins Online kan du opnå yderlig rabat.

Læs mere om dette og analyse pakkerne - samt vejledning til udtagning af prøver på Danske Juletræers hjemmeside.

	Eurofins Online	Webshop
Dine fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Du spare registreringsgebyret • Du har altid adgang til dine resultater • Du kan trække data ud i elektronisk form 	<ul style="list-style-type: none"> • Du spare registreringsgebyret
Hvad skal du gøre?	Kontakt Eurofins - så hjælper vi dig igang: Mail: agro@eurofins.dk Tlf. 76 60 44 01	Gå ind på www.danskejuletraeer.eurofins.dk og bestil prøven

Eurofins Agro Testing A/S mail: agro@eurofins.dk tlf: 76 60 42 42